

Wetgeving leidt tot veranderingen in bedrijfsgezondheidszorg

Zieke werknemers als groeimarkt

Heeft u last van een muisarm of bent u toe aan een beeldschermbril? Enkele jaren geleden waren dit nog onbekende begrippen, nu zijn deze termen gemeengoed in het dagelijks spraakgebruik. Het tekent de toegenomen belangstelling voor de relatie tussen werk en ziekte.

De wetgever erkent dat goede werkomstandigheden het ziekteverzuim en de arbeidsongeschiktheid kunnen terugdringen. Dit heeft geleid tot grote veranderingen op het terrein van de bedrijfsgezondheidszorg.

Arbo-wetgeving

Sinds 1994 is de nieuwe Arbo-wetgeving van kracht. Deze wetgeving gaat niet alleen over arbeidsomstandigheden, maar legt bedrijven ook de verplichting op om arbozorg in te huren. Voorheen hadden grote bedrijven die zelf het risico droegen voor de doorbetaling van loon bij ziekte vaak een bedrijfsarts in dienst voor de advisering over arbeidsomstandigheden, periodiek onderzoek en de begeleiding bij ziekte. Ook werd in verschillende bedrijfstakken, zoals de bouw, de bedrijfsgeneeskundige zorg bij CAO geregeld. Kleinere bedrijven maakten op vrijwillige basis of op grond van een CAO gebruik van gezamenlijke bedrijfsgezondheidsdiensten.

Meer werk

Onder de nieuwe wet is ieder bedrijf verplicht om voor zijn werknemers een minipakket aan bedrijfsgezondheidszorg af te nemen van een gecertificeerde arbodienst. Het gaat daarbij om zaken als risico-inventarisatie en -evaluatie, arbeidsgezondheidskundig spreekuur voor de werknemers, ondersteuning bij verzuimbegeleiding en onderzoek, gericht op de specifieke risico's van bepaald werk. Meestal kopen bedrijven deze zorg in. Dit betekent een forse groei van de markt voor arbozorg. Veel bedrijfsgezondheidsdiensten waren al actief in de markt en zijn omgevormd tot arbodiensten. Ook sommige interne arbodiensten gaan nu de externe markt op. Daarnaast hebben verzekeraars en bedrijfsverenigingen als het GAK nieuwe diensten opgericht. Het aantal bezette

arbeidsplaatsen bij de arbodiensten steeg in drie jaar tijd met 27 procent; van 6 220 in 1995 naar 7 905 in 1998.

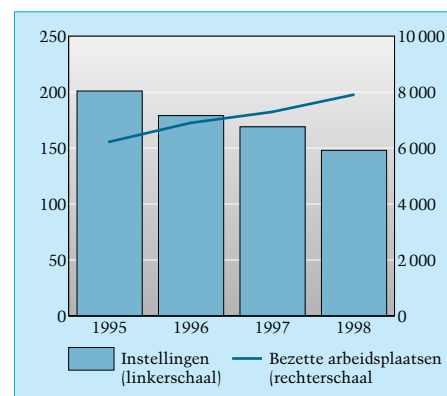
De verplichtingen uit de Arbo-wet zijn sinds 1994 gefaseerd ingevoerd. In 1996 was de zorg van 5,5 miljoen werknemers oftewel 87 procent van alle werknemers in Nederland uitbesteed aan arbodiensten. Twee jaar later was dit aantal werknemers gestegen tot 6,5 miljoen. Bijna 97 procent van alle werknemers valt daardoor onder de zorg van één van de arbodiensten.

Minder arbodiensten

De markt voor arbozorg is een jonge markt. In 1998 boekten alle arbodiensten gezamenlijk voor het eerst een positief bedrijfsresultaat, ruim 46 miljoen gulden. Het is ook nog een turbulente markt. Als gevolg van fusies en overnames is het aantal diensten geslonken van 201 in 1995 tot 148 in 1998. Bovendien zijn grote verschillen ontstaan in de bedrijfsomvang. De tien grootste arbodiensten nemen in 1998 de helft van de omzet van de gehele sector voor hun rekening. Het aandeel van de honderd kleinste diensten in de omzet bedraagt niet meer dan dertien procent. Hierbij moet worden bedacht dat veel diensten slechts voor één bedrijf werkzaam zijn. Dit zijn interne arbodiensten, of verzelfstandigde interne diensten. Dergelijke diensten tellen soms maar één of enkele arbeidsplaatsen. Eind 1998 hadden 27 van de 148 diensten minder dan vijf bezette arbeidsplaatsen. Aan de andere kant van de schaal telden acht diensten 200 of meer bezette arbeidsplaatsen. Het gemiddelde bedroeg 53 plaatsen. ▶

Thijl Ankersmit

Arbodiensten, 1998

Werknemers onder arbozorg, 1998

